

แผนการจัดการเรียนรู้

“ศิลปะการขดเชือก (Yarn Painting)”

ศิลปะการขดเชือก (Yarn Painting)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทักษะศิลป์ (ศิลปะ)

คำอธิบายกิจกรรมการเรียนรู้

ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ล้วนแฝงอยู่ในทุกสิ่งรอบตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า ของใช้ ที่อยู่อาศัย ล้วนประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานทางศิลปะ นักเรียนควรได้ฝึกการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเรียนรู้และเชื่อมโยงศิลปะสู่ชีวิตจริง นำไปประยุกต์ใช้ และเห็นคุณค่าของสิ่งรอบตัว อีกทั้งศิลปะยังช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะทำสิ่งใหม่ๆ มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

เวลาเรียนที่แนะนำ 4 คาบเรียนโดยประมาณ

ทักษะเฉพาะที่พึงมี ทักษะทางศิลปะ
การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา
การทำงานเป็นทีม

เนื้อหาที่ใช้ในการประเมิน

➤ วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

- เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
- วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างงานทัศนศิลป์ประเภทงานวาด

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
- รูปร่าง รูปทรง ในงานออกแบบ
- การใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว วาดภาพถ่ายทอดความคิดความรู้สึก
- วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการในการสร้างงานทัศนศิลป์

ด้านทักษะ/กระบวนการ

- สามารถจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์
- เชื่อมโยงความรู้ทางศิลปะไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
- ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ชิ้นงานได้
- มีความกล้าในการแสดงอารมณ์และจินตนาการของตนเอง
- มีทักษะในการทำงานเป็นทีม
- มีทักษะการคิด

ด้านคุณลักษณะ

- มีความมุ่งมั่นในการทำงาน
- มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
- มีความประณีต ละเอียดรอบคอบ
- มีระเบียบวินัย

เกณฑ์การประเมิน

- คุณภาพของแนวคิดของการคิดสะท้อนกลับและการอภิปราย
- กระบวนการคิดจากการถามคำถามและการให้เหตุผลในการตอบ
- ความคิดเห็นร่วมและความคิดเห็นเดิมที่สะท้อนให้เห็นจากชิ้นงานในห้องเรียน
- การคิดวิเคราะห์โจทย์อย่างมีเหตุผลเป็นขั้นเป็นตอน
- การคิดสร้างสรรค์ชิ้นงานจากการคิดคำถามและกิจกรรมการเรียนรู้

ความเชื่อมโยงต่อหลักสูตร

- ใช้ภาษาในการสื่อสาร สื่อความหมาย และนำเสนอได้อย่างชัดเจน
- ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม
- สามารถเรียนรู้และเข้าใจในการตั้งคำถาม
- มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น
- รู้จักตนเอง
- มีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา
- มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ความเชื่อมโยงต่อวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน

- การจำแนกวัสดุสิ่งของรูปร่างรูปทรงด้วยศาสตร์ของวิชาคณิตศาสตร์
- ศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลงาน สังเกต ทดลอง แก้ไขด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- เชื่อมโยงการอภิปราย แสดงความคิดเห็น และการนำเสนอด้วยศาสตร์ของวิชาภาษาไทย

อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

- อธิบายเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ผู้เรียนใช้ในสร้างกิจกรรมและผลงาน

เว็บไซต์และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ

- ตัวอย่างกิจกรรม “ศิลปะจากขวดเชือก”
 - <https://www.youtube.com/watch?v=AscvmA8-4aE>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=y0SWWhUntaes>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=vuRsqqPpbo0>

เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนรู้

- กระเป่าผ้า
- ไหมพรมและเชือกสีต่างๆ
- กาว
- ไม้ปลายแหลม

แผนการดำเนินงาน

- อธิบายลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน และข้อมูลเกณฑ์ในการประเมิน

ตารางนี้แสดงถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนอาจนำไปประยุกต์ใช้และประเมินผลได้ ซึ่งสามารถนำการจัดการเรียนรู้อื่นมาประยุกต์ใช้ได้ด้วย และผู้สอนอาจหาวิธีปรับกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

ขั้นที่	ระยะเวลา	บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน	โอกาสหรือสิ่งที่น่าสนใจใช้ประเมินผล
1	ชั่วโมงที่ 1	<i>Kick off</i> <u>กิจกรรม: ชักคะเย่อเส้นเชือก</u> - ผู้สอนนำเชือกที่มีความยาว 5 เมตรขึ้นไป มาให้ผู้เรียนดูและชวนผู้เรียนให้ช่วยกันคิดว่า เชือก 1 เส้น สามารถแปลงร่างเป็นรูปร่างอะไรได้บ้าง ? ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมกันอภิปราย - เล่นเกมชักคะเย่อเส้นเชือก โดยผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันจับเส้นเชือกที่มีความยาวกว่า 5 เมตร จากนั้นผู้สอนตั้งโจทย์ให้ผู้เรียนช่วยกันทำให้เส้นเชือกกลายเป็นรูปร่างต่างๆ ตามคำสั่ง เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ดอกไม้ คน บ้าน ฯลฯ ให้ผู้เรียนช่วยกันชักคะเย่อเส้นเชือกไปในทิศทางต่างๆ ให้เป็นรูปร่างตามโจทย์ที่ผู้สอนกำหนด โดยห้ามปล่อยมือออกจากเส้นเชือก (กิจกรรมนี้อาจแบ่งผู้เรียนเป็นหลายกลุ่ม หรือทำร่วมกันทั้งห้อง และใช้ความยาวเชือกที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนก็ได้) - ให้ผู้เรียนนำไหมพรม เชือกสีต่างๆ ขดลงบนกระดาษให้ได้เป็นลวดลายรูปร่างต่างๆ ให้เยอะที่สุด เช่น เส้นหยัก เส้นขด เส้นโค้ง สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ฯลฯ จากนั้นให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายถึง เส้น รูปร่างต่างๆ เหล่านี้เราพบได้ที่ไหนบ้างในชีวิตประจำวัน ? 	- ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้ - ผู้เรียนสามารถอธิบายเหตุผลในการได้มาซึ่งคำตอบได้ - ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล เมื่อคิดเห็นต่างกับผู้อื่น - ผู้เรียนสามารถอธิบายลักษณะของทัศนธาตุได้ - ผู้เรียนสามารถบรรยายลักษณะรูปร่างรูปทรง ในงานการออกแบบสิ่งต่างๆ ที่มีในบ้านและโรงเรียน

ชั้นที่	ระยะเวลา	บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน	โอกาสหรือสิ่งที่น่าสนใจใช้ประเมินผล
		- ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้เรื่อง ทศนธาตุ เส้น สี รูปร่าง มีความสำคัญอย่างไร และความเชื่อมโยงในทางศิลปะ รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้งาน	
2	ชั่วโมงที่ 2 - 3	<u>กิจกรรม: ศิลปะจากขวดเชือก</u> ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การทำศิลปะ D.I.Y. ตกแต่งสิ่งของเหลือใช้จากการนำไหมพรมและเชือกสีต่างๆ มาประยุกต์ใช้ให้กลายเป็นงานศิลปะ เรียนรู้ทักษะที่ต้องใช้ความละเอียดประณีตในการตัดทอนและควบคุมทิศทางของเส้นเชือกให้เป็นรูปร่างรูปทรงต่างๆ ตามต้องการ ซึ่งวัสดุที่ต้องใช้มีดังนี้ ✓ กระเป๋าคาด ✓ ไหมพรมและเชือกสีต่างๆ ✓ กาว ✓ ไม้ปลายแหลม - ผู้สอนให้ผู้เรียนนำกระเป๋าคาดมาจากร้าน และถามถึงประโยชน์ของถุงผ้า หากถุงผ้าเก่าหรือขาดเราจะทำอย่างไรให้กลับมาใช้งานได้เหมือนใหม่ได้บ้าง ? ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมกันอภิปราย - ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมชักเย่อเส้นเชือกมาต่อยอดสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะออกแบบลวดลายลงบนถุงผ้าเก่าให้กลายเป็นถุงผ้าใหม่ โดยใช้โดยผู้เรียนสามารถนำความรู้อื่นๆ ทางด้านศิลปะมาประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม - ขณะทำกิจกรรมผู้สอนอาจคอยเดินสำรวจ สังเกต และสอบถามถึงแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนได้สะท้อนบททวนถึงวิธีคิดในการออกแบบลวดลาย รูปร่าง รูปทรงต่างๆ	➢ การคิดสร้างสรรค์ชิ้นงานจากการเรียนรู้ ➢ กระบวนการคิดจากการถามคำถามและการให้เหตุผลในการตอบ ➢ ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล เมื่อคิดเห็นต่างกับผู้อื่น ➢ ผู้เรียนสามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม ➢ กระบวนการทำงาน

ตารางเกณฑ์การประเมิน

- ตัวอย่างการจับคู่ขั้นตอนของกิจกรรมกับทักษะกับรวมถึงคำอธิบายลักษณะที่พึงประสงค์ที่ระบุไว้ในเกณฑ์ประเมิน

	ความคิดสร้างสรรค์ ระดมความคิดพร้อมค้นหาคำตอบ	ลำดับขั้นตอน (ลำดับขั้นก่อนหน้า)	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตั้งคำถามและประเมินความคิดและการสร้างผลงาน	ลำดับขั้นตอน (ลำดับขั้นก่อนหน้า)
จินตนาการ	- ใช้ความรู้สึก ใช้ความเห็นอกเห็นใจ การสังเกต และอธิบายความเชื่อมโยงของความรู้ที่ได้รับไปสู่การประยุกต์ใช้ - สำรวจ ค้นหา ระดมความคิด	➢ 1, 2 ➢ 2	- ทำความเข้าใจกรอบแนวคิดและขอบเขตของการสร้างผลงาน - ทบทวนความรู้ ความคิดเห็น และเปรียบเทียบเพื่อหามุมมองในการสร้างผลงาน	➢ 1, 2 ➢ 1, 2
สอบถาม	- เพื่อสร้างความสัมพันธ์ สร้างมุมมองเชิงบูรณาการ สร้างวินัย และอื่นๆ - ลองเล่นหรือทำสิ่งที่แตกต่าง เพิ่มความเสี่ยงและคิดนอกกรอบ	➢ 1, 2, 3 ➢ 2	- ระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผลงานกับข้อโต้แย้ง คำอ้างและความเชื่อ - ความท้าทายในกระบวนการสร้างผลงาน ตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ช่องว่างในการเรียนรู้	➢ 3 ➢ 2, 3
ลงมือทำ และแบ่งปัน	- นิภาพ แสดงสิ่งที่คิด ผลิต คิดค้นวิธีการใหม่ๆ หาวิธีการพัฒนาผลงาน - ชื่นชมมุมมองความแปลกใหม่ในการสร้างผลงาน	➢ 2 ➢ 2, 3	- ประเมิน หาพื้นฐาน แสดงความคิดเห็น มีผลิตผลเชิงตรรกะ มีเกณฑ์จริยธรรม หรือสุนทรียศาสตร์ มีการหาเหตุผล - ตระหนักถึงอคติทางมุมมองของตนเอง (ตามที่ได้รับจากผู้อื่น) ความไม่แน่นอน ข้อจำกัดของวิธีการสร้างผลงาน	➢ 3 ➢ 3

เกณฑ์การให้คะแนน

- ตัวอย่างคำอธิบายระดับความสำเร็จตามเกณฑ์การให้คะแนน เป็นเกณฑ์จัดลำดับที่ชัดเจน โดยยึดหลักที่ผู้เรียนใช้คำศัพท์เพื่ออธิบายสิ่งที่สังเกตการณ์ได้ ทำให้การตีความและอธิบายเนื้อความเป็นไปตามระบบ

เกณฑ์การให้คะแนนนี้ได้กล่าวถึงเพียงมิติเดียวในส่วนของ การให้คะแนนทั่วไปตามที่อยู่ข้างต้น นับเป็นวิธีหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนสามารถอธิบายและให้คะแนนตามผลงานของผู้เรียน ขอแนะนำว่าครูผู้สอนควรกำหนดระดับของความสำเร็จในมิติอื่นๆ ของเกณฑ์การให้คะแนนด้วย

ระดับการคิด	ระดับ 1	ระดับ2	ระดับ3	ระดับ4
จินตนาการ ความรู้สึก ความเอาใจใส่ การสังเกต การอธิบายเพื่อเชื่อมโยงระหว่าง ความรู้ที่ได้รับไปสู่การประยุกต์ใช้ (ขั้นตอนที่ 1, 2)	ผู้เรียนแสดงให้เห็นการให้ ความร่วมมือกับกิจกรรม น้อย	ผู้เรียนแสดงให้เห็นการให้ ความร่วมมือกับกิจกรรม ค่อนข้างน้อย	ผู้เรียนแสดงให้เห็นการให้ ความร่วมมือกับกิจกรรม อย่างชัดเจน	ผู้เรียนแสดงให้เห็น ความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมอย่างชัดเจน
ลงมือทำและแบ่งปัน แสดงสิ่งที่คิด ค้นหาวิธีการ สร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ หาวิธีพัฒนา ผลงาน ชื่นชมมุมมองความแปลก ใหม่ในการสร้างผลงาน (ขั้นตอนที่ 2, 3)	ผลงานและการอธิบายกระบวนการ สร้างผลงาน ยังมีข้อจำกัดของการ ยกตัวอย่างประกอบเหตุและผลของ การได้มาซึ่งวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน	ผลงานและการอธิบายกระบวนการ สร้างผลงานมีการยกตัวอย่างประกอบ เหตุและผลของการได้มาซึ่งวิธีการบ้าง แต่ยังเบี่ยงเบนไปจากความรู้เดิม เล็กน้อย	ผลงานและการอธิบายกระบวนการ สร้างผลงานมีการยกตัวอย่างประกอบ เหตุและผลของการได้มาซึ่งวิธีการที่ ชัดเจน มีการอ้างอิงสิ่งที่ได้เรียนรู้มา เชื่อมโยงประกอบ มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือ มีการอภิปรายแนวคิดเพิ่มเติมแต่ แนวคิดยังคงคล้ายกับที่เคยมีมาก่อนหน้า นี้ แต่ปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบของตัวเอง	ผลงานและการอธิบายกระบวนการ สร้างผลงานมีการยกตัวอย่างประกอบ เหตุและผลของการได้มาซึ่งวิธีการที่ ชัดเจน มีการอ้างอิงสิ่งที่ได้เรียนรู้มา เชื่อมโยงประกอบ มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือ มีการอภิปรายแนวคิดเพิ่มเติมที่ต่างไป จากที่เคยมีมาแต่เดิมเป็นตัวของตัวเอง ชัดเจน